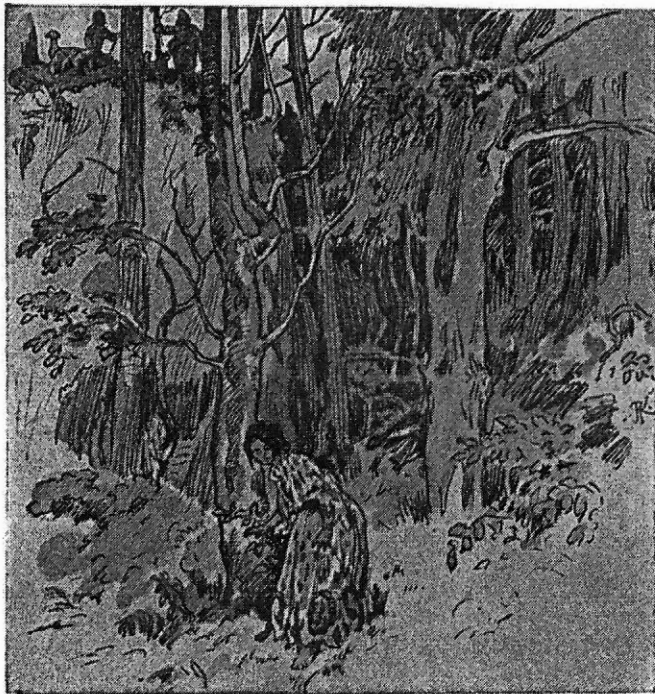

viděl. V Josefově řeklo se mu, že odešli myslivci do Hradce, v Hradci ale mu řekli, že tam černý voják k jinému oddělení se dostal a že chtěl i dokonce vystoupit. Kam přišel, to nemohl říci ten myslivec; byl to ten samý, co ležel v Mikšovic statku. To ale jistil, že Viktorku nikdo neviděl. Radili mu mnozí, aby šel na úřad, to že bude nejlíp, ale sedlák nechtěl mít s ouřady nic co dělat. »S úřadem nechci ničeho začít,« pravil, »nechci, aby mi ji přivedli šupem co poběhlíci a prstem na ni ukazovali. Tu hanbu jí neudělám. Ať je kde je, všude je v rukou božských; bez jeho vůle nepadne jí s hlavy vlas. Má-li se vrátit, vrátí se, nemá-li, Bohu poručino. Roztrubovat po světě ji nedám.« Na tom se rozhodl. Myslivce poprosil, aby Viktorce, kdyby ji viděl aneb o ní čeho se dopátral, vědět dal, že on, otec, ji hledal, a kdyby chtěla domů, aby ji zaopatřil za dobré slovo a za peníze člověka, který by ji dovedl.

Myslivec mu vše slíbil, vždyť užil u něho dobrých časů, a sedlák vrátil se domů, upokojen ve svém svědomí, že vše udělal, sečkoli ho jen bylo.

Plakali pro Viktorku všickni, dávali na mše a na modlení, ale když přešlo půl roku, tři čtvrti roku, a ještě o ní ani sluchu ani vidu nebylo, vzpomínalo se na ní co na nebožku. Uplynul i rok! —

Jednoho dne přinesli ovčáci novinu do vsi, že viděli v panském lese ženskou, která je zrovna tak velká a takové černé vlasy má jako Viktorka.

Hned běžela Mikšovic čeládka do lesa, proběhali jej kříž na kříž, ale o podobné osobě ani památky.

Byl jsem tenkrát první rok mládencem zde u svého předchůdce, nebožtíka tchána. Slyšeli jsme ovšem také o tom, a starý mi řekl, když jsem šel do lesa druhý den, abych se poohlédl, jestli bych neviděl takovou osobu. Vskutku také ještě tentýž den viděl jsem na stráni, zrovna nad Mikšovic polem pode dvěma jedlema, které se dohromady splétají, sedět pro-

stovlasou ženskou. Já Viktorku dříve znal, ale v té zpustošené, zvlčené postavě ztěžka jsem ji jen poznat mohl. Ale byla to ona! Šat její měl panský kroj a musel bývat pěkný, ale teď byl všecek sedrán. Na postavě její shledal jsem, že je matkou! —

Tiše jsem se uklidil se svého stanoviska a pospíšil domů k svému starému.

Ten zase to šel zvěstovat na Žernov. Rodiče náramně plakali a raději byli by ji poručili Pánubohu. Než co dělat! Umluvili jsme, že budem po ní pást, kam chodí, kde spí, abychom ji ukrotili. Jednoho dne přišla pod večer na Žernov až k otcově živnosti do sadu. Sedla pod strom, kolena obejmula oběma rukama, bradou se o ně opřela, a tak seděla dívajíc se upřeně na jedno místo. Matka k ní chtěla přistoupit, ale ona se rychle vzchopila, přeskočila plot a ta tam v lese! Můj starý řekl, aby se jí položilo jídlo a nějaký šat do lesa k jedlím, že si toho snad všimne, a Mikšovic přinesli hned, co za potřebné uznali. Já to sám tam položil. Druhý den jdu se podívat — chybělo tam z jídla chléb jen a ze šatstva sukně, lajblík a košile. Ostatní bylo tam vše, i třetí den ještě. Vzal jsem to pryč, aby to jiný nepovoláný neodnesl. Dlouho jsme nemohli vyzkoumat, kde nocuje, až jsem já vyčíhal, že pod třemi jedlemi v jeskyňce — snad tam někdy kámen vylamovali. Vchod je chrastím zarostlý, že by to nepovědomý nenašel, a ještě ho zatarasila chvojem. Vlezl jsem tam jednou. Jeden neb dva lidé mají tam místa, a Viktorka nemá tam ničeho, než trochu suchého stlaní a mechu. To je lože její. — Známi a příbuzní, a dokonce otec její a Mařenka, která už byla Toníkovou nevěstou, číhala na ni leckdes, rádi by s ní přec byli mluvili a ji do stavení přivedli, ale ona se lidem tuze vyhýbala a ve dne bylo ji málokdy vidět. Když zase jednou podvečer ke statku si přišla sednout, tichounce k ní Mařenka přistoupila a svým lichotným hláskem ji prosila: »Pojď, Viktorko, pojď se mnou do komory spát, už jsi dávno se mnou nespala; stýskalo se mi po tobě, a všem. Pojď se mnou!« Viktorka se na ni podívala, nechala se vzít za ruku, nechala se vést až do síně; najednou se ale uškubla a pryč. Kolik dní ji potom u statku neviděli.

Jednou v noci stál jsem na čekání na stráni nad Starým bělidlem; měsíc svítil jako ve dne. Tu vidím vycházet Viktorku z lesa. Kam jde, nese ruce pod prsama před sebe položené, hlavu k předu schýlenou a běží tak lehce, až člověku se zdá, země že se nedotýká. To utíkala také tak z lesa a zrovna k splavu. Já ji vidíval již tenkrátě začasto u vody sedět, aneb na stráni pod tím velikým dubem, a tudy jsme si toho hned nevšimnul. Ale když jsem dobře přihlídl, vidím, že cosi do vody zahazuje, a slyším ji tak divoce zasmat se, až mi vlasy se zježily. Pes můj začal hrozně výt. Já se tenkrátě hrůzou trásl.

Viktorka sedla si ale potom na pařez a zpívala; nerozuměl jsem ani slova, ale nota byla k ukolébavce, co zpívají matky dětem:

Spi, děťátko, spi,
zamhuř očka svý,
Pánbůh bude s tebou spáti,
andělíčky kolébati —
spi, děťátko, spi!

Ta nota tak žalostně zaznívala v noci, že jsem sotva úzkostí na místě vydržel. Dvě hodiny seděla a zpívala. A od té doby je každý večer až do noci u splavu a zpívá vřdycky tu ukolébavku. Ráno jsem to starému svému povídal, ale tomu hned napadlo, co asi do vody hodila — a vskutku tak bylo. Když jsme ji zase viděli, byla postava změněna již. Matka se děsila i ostatní, ale co platno! Nevědomost hříchu nečiní! — Pomalu se navykla chodit i k našim dveřím, obyčejně, když ji hlad dohnal; ale jako nyní dělá, tak i tenkrát; přišla, postavila se jak ostatně a nic. Ale moje žena — tenkrát ještě byla holčina — hned jí dala něco k jídlu; vzala to mlčky a utíkala do lesa. Když jdu lesem a potkaje ji chleba jí podám, vezme ho, ale kdybych s ní chtěl mluvit, uteče a nevezme ničeho. Květiny má zvláště ráda; jestli nenese kytku v ruce, má ji za lajblíkem, ale když vidí dítě, nebo někam přijde, rozdává je. Ví-li, co dělá, kdož to může vědět? Rád bych sám věděl, co se v té pobloudilé hlavě její děje, ale kdož by to mohl vysvětlit, a ona — ztěžkem kdy!